

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Scala Jacob

Lindeborn, Jan

Antverpiæ, 1666

§. 11. De Libro spirituali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49085)

vigilanter erecta, quæ oranti plurimum necessaria est, per productiores moras evanescat atque hebetetur intentio. Ut enim optimè solvit qui auro, sic, qui precatione brevi: hæc ut aurum pondere non mole præstat.

Itaque Filiæ meæ, cùm audiam sæpiùs vos quæ-
 rulas de temporis defectu pro exercitiis spiritualibus
 & de impedimentis quæ ab iis vos avocent, præ-
 scriptam vobis hanc praxin servate, quâ tempus
 redimatis: eam nullæ occupationes poterunt impe-
 dire, in qua totum devotionis negotium consti-
 tuit B. Franciscus Salesius *Introduc.* p. 2. c. 13. In
 hospitio Jesu Sorores sunt & esse debent Martha &
 Maria, cùmque illa satagit circa suum ministerium,
 hæc Jesu se sociam præbet: mutua earum est exhor-
 tatio: *Levemus corda nostra cum manibus ad Deum*
 Qui orat & laborat (juxta D. Bernardum) cor le-
 vat ad Deum cum manibus: qui verò orat & non
 laborat, cor levat ad Deum & non manus: qui au-
 tem laborat & non orat, manus levat ad Deum &
 non cor. Igitur necesse est nobis cor in oratione ad
 Deum levare, & manus cum operatione ad Deum
 extendere.

Thren. 3:
 41.
*L. de mo-
 do benè
 vivendi,
 Serm. 51.*

§. XI.

De Libro Spiritualis.

EX mutabilitate Mundus subsistit, si namque
 aër nunquam serenus semper plueret, vel sine
 pluvia semper rideret, & sic de cæteris, sterilis om-
 ninò foret terra: homo, quem *μικροχρόσιμον* dixerunt
 Veteres

Veteres, hoc Universum æmulatur, cui æquè ac illi necessaria vicissitudo non modò secundum eum, qui 2 Cor. 4: 16. juxta Apostoli phrasin *foris est*. Si namque sine vigiliis semper dormiret, vel sine somno semper vigilaret, idem judicium esto de reliquis, citò deficeret. Sed & juxta ejusdem epitheton secundum interiorem, quâ renovetur de die in diem: quæ potissimum triplex est, *Oratio scilicet, Operatio & Lectio*: Rom. 7: 22. Ephes. 3: 16. neque enim potest homo semper orare aut laboribus & libris incubare, sed eorum grata imò & utilis vicissitudo, ut modò oret, modò labore, modò aliquid legat eaque inter se commutet. „Ancilla Christi, „(ait D. Bernardus) debet semper orare, legere, Tract. de Modo bene vivendi Serm. 51. „& operari: divide tibi spatium diei in tres partes: „in prima ora, in secunda lege, in tertia parte labora: Epist. 2. ad Gallam. c. 21. „si aliquando à lectione cessaveris operari debes ut „nunquam sis otiosa, quia otium inimicum est animæ. De Oratione & Operatione jam egimus in præcedentibus, modò tractandum de *Lectio*, quam cum S. Bernardo supra Virgini impensè commendant Virginum Magistri. *Nunquam cesses à divinis eloquiis*, habet D. Fulgentius & *totam delectationem cordis tui Scripturis sanctis indulge.*

Unum illud tibi nata Deo præque omnibus unum

Prædicam, & repetens iterumq; iterumq; monebo, ut *animum tuum sacræ lectionis amore occupes*: Epist. 3. Epist. 7. *Demetriadi præscribit S. Hieronymus, & Lætæ pro filia Paula, prius Christo consecrata quàm genita: sic dies transeat, sic nox inveniat laborantem, orationi lectio, lectioni succedat oratio.* Ubi & Librorum catalogum subnectit. *Deliciæ spirituales*, à sacris Viduis (quas *secundas Virgines* dixit Antiquitas) exigit D. Augustinus,

L. de Bono Viduitatis c. 21.   stinus, deliciis carnalibus in sancta castitate succedant, lectio, oratio, psalmus, bona cogitatio, bonorum operum frequentatio, spes futuri seculi & cor sursum. Quia ut

de Vanitate mundi p. 1. c. 68.

Tom. 2. l. 3. p. 5. s. 2. c. 2.

Scala Religiosorum Tract. 1. c. 9.

obscœni Codices dæmonis sunt canales per quos turpes & vanas cogitationes in legentium animas derivat: „ Is namque, qui arroganter (inquit Didacus Stella) in cœlo præsumperat esse similis Altissimo, ut in malitia sua obstinatus in quocunque potest connititur semper se ei comparare eumque æmulari: itaque cùm sciat Deo suos esse Evangelistas, factorum suorum Chronographos & sanctorum Librorum Scriptores, vult & ipse Actuarios ad imitationem Dei habere, qui prophanorum horum librorum scriptoribus utatur, ad peccati professionem: qui non secus doceant, quomodo ad infernum eundem, quam Servi Dei & Scriptores Christiani bonis libris viam salutis aperiunt. Ut ergo per obscœna volumina is in animas instillat peccati venenum, ita è contrario venæ sanctarum cogitationum & desideriorum sunt libri pii eorumque attempta lectio: „ Illa enim ut magistra sensum sacrarum Scripturarum revelat, notat Alvarez de Paz: illa ut lucerna aut sidus fulgentissimum intellectum illuminat: illa ut nutrix spiritu infantulos loqui docet, & ad orationem & meditationem allicit: illa ut ignis castos divini amoris affectus accendit: illa demum ut Pædagogus cor nostrum colligit, & à distractionibus & cogitationibus ineptis avertit. „ In hujuscemodi Libris & in sacris Scripturis quasi in speculo vides (scribit Dionysius Carthusianus) & agnoscis teipsum & faciem cordis tui: ibi imperfectio-

nem

„nem tuam clarissimè conspicis: quid agendum restet
 „& qualiter proficere debeas discis. „Valde nobis
 „est necessaria lectio divina (loquitur D. Bernardus) *supra*
 „nam per Lectionem discimus quid facere, quid ca- *Serm. 50.*
 „vere, quò tendere debeamus, unde dicitur: *Lu-*
 „cerna pedibus meis verbum tuum & lumen semitis *Pf. 118:*
 „meis. Per lectionem sensus & intellectus augentur: *105.*
 „lectio nos ad orationem instruit & ad operatio-
 „nem. „In his enim quasi in quodam speculo, teste
 „D. Augustino, homo seipsum considerare potest *Serm. 112*
 „qualis sit vel quò tendat. Lectio assidua purificat *de temp.*
 „omnia, timorem incutit gehennæ, ad gaudia su-
 „perna cor instigat legentis ... geminum confert
 „donum lectio SS. Scripturarum, sive quia intelle-
 „ctum mentis erudit, seu quia à mundi vanitatibus
 „abstractum hominem ad amorem Dei perducit:
 „sicut enim ex carnalibus escis alitur caro, ita ex
 „divinis eloquiis interior homo nutritur & pascitur.

Equibus duplex Confectarium elicitor: **PRI-**
MUM quales Virgini legendi sint Codices, ii scil.
 qui tractant, ea, ut præscribit Carthusianus quæ *Supra.*
 „compunctionem inducunt, devotionem nu-
 „triant & inflammant, timorem Dei in corde sta-
 „biliunt, & quæ ad vitiorum horrorem, ad
 „mundi Contemptum, ad suiipsius aspernatio-
 „nem & humiliationem vehementiùs incitant
 „atque erudiunt: ea quoque quæ efficaciùs docent
 „modum & ordinem spiritualis profectus, reforma-
 „tionem passionum, remedia ac triumphum ten-
 „tationum & exercitationem internam. Quales post
 Sacram Scripturam (quæ Augustino nil præcipit,
 nisi charitatem, nil culpatur nisi cupiditatem) sunt *Imi-*
 tatio

tatio Christi Thomæ de Kempis, ejusque Magistri Gerardi Zutphaniensis *Reformatio interior ac Spirituales Ascensiones*. Salesii *Philothea* & Opuscula alia *Exercitium Perfectionis Rodericij*, &c. Patrum Parthenodidactica non allego, cùm hæc idiomate belgico Virginibus necdum loquantur.

SECUNDUM, quomodo Libri Pii legendi pro cujus majori explicatione notandum primò, antequam inchoes Lectionem, ut eam Dei tecum colloquium tibi persuadeas: ea namque Orationem inter & Lectionem observata à Patribus differentia, ut Oratio tua Dei sit allocutio, & Lectio sit Dei tecum colloquium: „ Qui vult cum Deo semper esse (monet D. Augustinus) frequenter debet orare & legere: „ nam cùm oramus, ipsi cum Deo loquimur: cùm verò legimus, Deus nobiscum loquitur. Et iisdem ferè verbis Mellifluus Bernardus: „ cùm oramus cum Deo loquimur, cùm legimus Deus nobiscum loquitur: si vis cum Deo semper esse, semper ora & semper lege: quomodo etiam alii Patres loquuntur. Quare piâ aliquâ aspiratione te docilem significabis quin & te doceri postulabis: loquere Domine, quia audit Ancilla tua. Secundò ut ea, quæ legis tanquam tibi Dicta accipias: *Si vis profectum habere* (verba sunt Thomæ de Kempis) *lege humiliter simpliciter & fideliter*: Quare dolebis, si præscriptis documentis vitam tuam disparem deprehenderis mediaque considerabis, quibus te eis conformes. Debet enim admonitio esse Lectio non occupatio. „ Leges (dogma est Dionysii Carthusiani) non varia percurrendo, & folia revolvendo, aut solam notitiam vel temporis deductionem, seu speculativam & super-

Sup.
Serm. 112
de temp.

Supra
Serm: 50.

1. Imit. 5.

Supra.

,, ficialem delectationem quærendo, sed ut proficias,
 ,, ut virtuosus reddaris, ut in timore, humilitate, cu-
 ,, stodia ac salubri proposito, decentiâ morum, re-
 ,, frœnatione linguæ ac sensuum, reformatione pas-
 ,, sionum & puritate interna funderis, corroboreris,
 ,, excrescas: idcirco quæ legis tibi ipsi applicare mox
 ,, debes, imperfectionem tuam deflere, emendatio-
 ,, nem proponere, & ordinatè, ferventer ac perseve-
 ,, ranter persequi eam: atque ad hoc collimare juxta
 D. Ambrosii consilium, *ut succus ille spiritualis cibi*
in omnes se venas animæ diffundat. ,, Nihil enim pro-
dest facienda didicisse & non facere. Ait Autor Epi-
 stolæ ad Demetriadem apud Augustinum, qui &
 monet: ,, Ita scripturas sanctas lege, ut semper memi-
 ,, neris Dei illa verba esse, qui legem suam non solùm
 ,, scire, sed etiam impleri jubet. Optimè utêris lectio-
 ,, ne divina, si tibi eam adhibeas speculi vice, ut ibi
 ,, velut ad imaginem suam anima respiciat, & vel
 ,, scæda quæque corrigat, vel pulchra plus ornet.

Itaque, cujus utilitatem & praxin audisti, sit tibi,
 Virgo, Lectio familiaris: non exigo qualem olim
 Hieronymus ut etiam *tenenti codicem somnus obrepat,*
 & *cadentem faciem Pagina sancta suscipiat.* Neq; quod
 in Virgine generosa D. Cæcilia celebrat Ecclesia, quæ
semper Evangelium Christi gerebat in pectore & non
diebus neque noctibus vacabat à colloquiis divinis &
oratione. Sed ut quotidie certum aliquod tempus
 ei deputes, quod potest esse vel antequam pomeri-
 diano operi te tradas, vel sub ipso opere intra ter-
 tiam & quartam, non enim, ut fructuosa sit, debet
 esse ex abrupto & casu fortuito, sed tempore & hoc
 fixo. ,, De quotidiana lectione, (verba sunt D. Ber-
 nardi-

L. de
 Cain &
 Abel.
 Epist. 142

Epist. ad
 Eustoch.
 in Brevia-
 rio Rom.
 22.
 Novemb.
 Resp. 3.
 ad Noct. 1

Ad Fra-
 tres de
 Monte
 Dei,